

Mielas skaitytojau,

pastatai su mumis kalbasi. Jie turi savą širdį ir istoriją, o girgždančiose jų grindyse slepiasi pakuždomis patikėtos paslaptys. Juose tvyro kažkas nepaaiškinama, ką pajunti vos įžengęs.

Ieškodama, kur galėtų vykti mano naujosios knygos „Prarastas vaikas“ veiksmas, Sasekso viešbutyje „Goodwood“ atsitiktinai išvydau nespalvotą Čičesterio žemėlapi bei išblukusią nuotrauką, kurioje buvo matyti pastatas, pavadintas „Grafystės bepročių prieglauda“, ir mane akimirksniu nukrėtė šiurpas.

Vos grįžusi namo, paskambinau anytai – buvusiai policijos detektyvei. Ji mielai sutiko nuvežti mane į Čičesterį apžiūrėti pastato, kuriame kadaise buvo įsikūrusi Greilingvelio psichiatrijos ligoninė, dabar virtusi prabangiais butais. Aštuntajame dešimtmetyje tarnybos metu jai ne sykį yra tekę gabenti ten „pasiklydusias sielas“, tad ji puikiai tą vietą pažinojo.

Vieną gražią, saulėtą žiemos dieną apvažiavome pastato teritoriją, pasinėrėme į jo atmosferą ir fotografavome dar išlikusius apgriuvusius ūkinius pastatus. Nepaisant išorinio naujųjų daugiabučių blizgesio, galėjai puikiai justi šios vietos istoriją. Įsivaizdavau aplink vaikštinėjančius ligonius, užsukančius į kopolyčią, – ši liko visiškai tokia, kokia buvo.

Tačiau net ir tada, kai pasinėriau į tą atmosferą, knygos siužetas nesimezgė. Bet važiuojant tolyn nuo didingo Viktorijos stiliaus pastato mano anyta tarė:

– Ar žinojai, kad iki pat šeštojo dešimtmečio turtingi vyrai, kuriems pakyrėdavo žmona, galėjo uždaryti ją čia, kad galėtų vesti savo meilužę?

Vos nesudaužiau automobilio. Sveiko proto moteris galėjo visam gyvenimui būti uždaryta į psichiatrijos ligoninę, mat to panoro jos sutuoktinis? Paaiškėjo, jog tai tiesa. Iki 1937 metais priimto skyrybų įstatymo buvo galima skirtis tik dėl neištikimybės. Šis įstatymas įteisino dar ir tokias galimas skyrybų priežastis kaip neteisėtas šeimos palikimas daugiau kaip dvejimms metams, žiaurumas, nepagydoma psichikos liga, kraujomaiša ar sodomija. Kadangi išsiskirti būdavo nelengva, didelė dalis vyrų griebdavosi neištikimybės nuotraukų klastojimo arba „pasirūpindavo“, kad jų žmonos būtų paskelbtos psichiškai nesveikomis ir uždarytos, o jie patys išsisuktų nuo bet kokių skandalų ar pasekmių.

Buvau priblokšta, pasibaisėjusi... ir įkvėpta. Jau turėjau ir siužetą, ir vietą. Beliko tik veikėjai – vos tik ėmiausi tyrinėti tą neįtikėtiną ir nusišėptą visai neseną mūsų istorijos dalį, jie taip pat stebuklingai atgijo.

Tikiuosi, „Prarastą vaiką“ skaitysite su tokiu pat malonumu, su koku jį rašiau.

Emily x

PROLOGAS

1960 m. lapkričio 19 d., šeštadienis

– Prašau, išleiskite mane, sere. Man negera.

Rebeka žvelgė į policininką su akiniais vieliniais rėmeliais, sėdintį kitapus stalo ir jau dvi valandas neišleidžiantį jos iš apklausų kambario.

Detektyvas inspektorius Gibsas giliai įtraukė cigaretės ir išpūtė į troškų kambarį debesį pilkų dūmų.

Rebeka nudelbė akis į savo rankas: dešinysis riešas buvo nusėtas mažyčiais motinos kraujo lašeliais, ji ėmė nagu juos krapštyti. Tebevilkėjo baltus naktinius marškinius, su kuriais miegojo. Krauju buvo aptaškyti ir jų padurkai. Rebeka troško nusiplėšti juos, atsigulti į vonią, panirti po vandeniu ir niekada nebeiškilti.

– Jau beveik baigėme. Man tik reikia surikiuoti kelias smulkmėnas ir galėsime išspausdinti tavo parodymus. – Detektyvas inspektorius Gibsas palinko į priekį, įbedė į ją juodas akis ir nuo nikotino pageltusiu pirštu sutraiskė cigaretę. – Atnešiu vandens.

Stodamasis jis patraukė kėdę per plytelėmis klotas grindis, ir ši šaižiai sucypė, išgąsdindama mergaitę. Ji apsigobė šiurkščia vilnone antklode. Visa virpėjo, buvo šalta. Be galo šalta.

Išeidamas Gibsas užtrenkė duris. Rebeka pakėlė skaudančias akis į laikrodį: ketvirta ryto. Pirmą sykį taip vėlai nemiegojo. Juodu su Harviu kartais drauge iki vėlumos tūnodavo slėptuvėje nuo bombų, saugodamiesi jos tėvo įtūžio, bet paprastai iki vidurnakčio tas įtūžis nuskęsdavo viskio dovanotoje užmarštyje.

Vos išgirdusi riksmus, ji pro savo miegamojo langą pašviendavo Harviui žibintuvėliu, kurį jis buvo padovanojęs, berniukas atskuosdavo pas ją per kukurūzų lauką ir atidarydavo slėptuvės, esančios po Pajūrio namu, duris. Rebeka jau laukdavo viduje, įlindusi pro slaptą ertmę spintelėje po laiptais. Slėptuvė buvo nedidelė požeminė ola, kur tėvas buvo prikrovęs konservų, knygų ir žvakių, jei netyčia vokiečiai grįžtų išžudyti jo šeimos. Niekada nesibaigianti tėvo paranoja, dėl kurios jos ir motinos gyvenimas buvo virtęs tikru pragaru, padovanojo jai ir išeitį.

Rebeka sėdėjo ir klausėsi, kaip laikrodis skaičiuoja sekundes, bėgantis laikas nešė ją vis tolyn ir tolyn nuo tos akimirkos, kai ji matė savo motiną. Kai paskutinį kartą matė savo motiną. Dar pajėgė ją įsivaizduoti: orą gaudančią burną, šitokią daugybę kartų ją bučiavusias dailias lūpas, blykštančią odą, o tada paskutinį atodūsi ir ją paliekančią gyvybę.

Tyla pridūmytame kambaryje spengė. Rebekos kūnas buvo išsekęs, bet mintyse vis iš naujo sukosi jai atsivėręs vaizdas, ausyse skambėjo veriantys motinos riksmi, aidintys Pajūrio name Rebekai skuodžiant iš miegamojo į svetainę. Joje ant šviesaus kilimo gulėjo motina – Rebeka šitiek kartų matė, kaip ji dulkina tą kilimą ant saulės nutviekstų sodybos laiptų.

Dabar tas kilimas buvo raudonas nuo kraujo, srūvančio iš motinos ausų ir nosies. Jos akys buvo tokios užtinusios nuo sunkių tėvo batų spyrių, kad ji nė nematė tarpduryje stovinčios dukters.

– Na, panele Voterhaus. – Įėjus detektyvui inspektoriui Gibsui Rebeka iš netikėtumo krūptelėjo. – Pasikartokime dar sykį.

Atrodė, kad visa tai vyko kitame gyvenime, nors vos prieš kelias valandas ji dar gulėjo savo lovoje, o už lango siautėjo nuo Viteringo įlankos artėjanti audra. Galūnės nuo šalčio tvinksnėjo, nepadėjo ir iš spintelės išsitraukta antra antklodė.

Ji įsivaizdavo, kaip tėvas vaitodamas kūrena ugnį, burba sau panosėje, kaip nuo dulkių užsikosėja. Motina nenuleidžia nuo jo akių, jos tiesūs, rusvi plaukai susukti į kuodą, pavargusios kojos ištiestos ant pakojų priešais. Ji tylomis laukia drauge su liepsnomis išsižiebsiančio jo pykčio. Įkūręs ugnį, tėvas paima raktą iš stalo stalčiaus, prieina prie užrakintos spintelės, išsitraukia pistoletą „Luger“ ir, kaip ir kiekvieną pirmadienį, skrupulingai išardo jį bei sutepa sėmenų aliejumi, stebimas nerimastingos motinos.

– Negalime visi būti tokie naivūs kaip tu, Harieta, – tvirtindavo jis. – Vyras privalo ginti savo šeimą.

Rebeka juto tvyrant įtampą net per grindis. Buvo mirtinai tylu – kaip visada, kai tėvas paskęsdavo tamsiose mintyse. Diena buvo įtempta, nes direktorius buvo pasikvietęs tėvus aptarti jos elgesio. Nuo to susitikimo tėvas nepratarė jai nė žodžio, tik pranešė, kad jie iš pat ryto iškeliauja iš Pajūrio ir ji daugiau niekada savo akyse neregės Harvio Robertso.

Mintis apie Harvį sugrąžino ją į dabartį.

– Prašau, leiskite man pasimatyti su Harviu, – meldė ji.

– Viskas savo laiku. Harvis Robertsas buvo visiškai nesukalbamas, tad teko įkišti jį į kamerą.

Ją vėl ėmė pykinti, Gibso artumas trikdė. Jis priminė jai vieną iš tų žiurkių, šmirinėjančių Pajūrio ūkio avidėse. Jo dantys buvo geltoni ir smailūs, vešlių juodų ūsų galiukai jam kalbant trukčiojo kaip žiurkių ūsiukai.

Rebeka nurijo gerkle kylančias ašaras. Netrukus, kai ją atvedė į apklausų kambarį, ji išgirdo koridoriuje jos besišaukiantį Harvį. Girdėjo, kaip keletas policininkų, perrėkdami vienas kitą, liepė jam nurimti ir grasino nakčiai uždaryti kameroje. Jis daužė kumščiais duris, bet pamažu jo balsas tilo ir galop berniukas buvo nutemptas šalin.

– Tada gal pakvieskit Harvio tėtį? Man tik trylika. Ar neturėtų su manimi būti koks nors suaugęs žmogus? – Rebekos balsas drebėjo ir detektyvas inspektorius Gibsas pervėrė ją žvilgsniu.

– Tedas Robertsas girtas – šiuo metu jis nežino nė savo vardo, tad, bijau, kad tau nelabai pagelbės. Kai tik atsidarys, paskambinsime į socialinę tarnybą ir perduosime tave jos globai.

– Ką tai reiškia? – paklausė ji, pamažu smelkiama siaubo.

Gibsas nenuleido nuo jos akių.

– Reiškia, kad atsidursi vietinės valdžios globoje ir tau bus paskirtas už tave atsakingas socialinis darbuotojas.

– Bet aš noriu gyventi su Tedu ir Harviu. – Rebeka nebesuvaldė ašarų. – Prašau, leiskite nueiti į tualetą, man tikrai labai negera.

– Na, kuo greičiau galėsi man kiek aiškiau papasakoti, kas įvyko, tuo greičiau tave paleisime.

– Bet aš jau papasakojau, viską aiškiai pasakiau. Prašau, neverskite manęs dar sykį visko kartoti.

Ji nenorėjo prisiminti tėvo pakelto balso, perrėkiančio namą plakančios audros užimamą. To riksmo, prasiskverbusio per grindis, ir motinos raminiųų. Rebeka ir dabar puikiai įsivaizdavo savo krėsle virpančią motiną, neslepiančią baimės dėl to, kas jos laukia. Kažkas kambaryje apačioje dužo. Rebekos širdis skausmingai daužėsi krūtinėje, už lango staugė vėjas ir lietus, ir ji užsitraukė patalus ant galvos.

– Šį kartą viską surašysiu, o tada į savo pamainą atėjusi sekretorė išspausdins mašinėle. – Jis atsiduso, iškvėpdamas dūmus. – Pakartok dar sykį, ką gi šįvakar padarė tavo motina, kad taip supykdė tėvą?

Rebeka piktai nusibraukė ašarą. Atrodė, kad galva sprogs: jai niekaip nepavyks priversti šį vyrą suprasti, ką reiškia gyventi su tokiu žmogumi kaip jos tėvas.

– Ji nieko nepadarė. Mums nereikėdavo nieko daryti. Užteko man palikti ant stalo pieštuką arba mamai ne taip sulankstyti rankšluostį. Jam lėtinė karo neurozė. Jis buvo gydomas Grinvėjaus psichiatrijos ligoninėje, bet taip iki galo ir neišgijo. Bet koks garselis ar trikdys gali pažadinti praeities epizodus ir tada jis pasidaro žiaurus.

– Bet šiandien kažkas jį supykdė? Sakei, kad pabėgai iš pamokų? – Policininkas vėrė ją žvilgsniu, pasiruošęs viską rašytis.

Rebeka užsimerkė ir prisiminė vakarykštę dieną, kai ji dar buvo visai kitas žmogus, paprasta mergaitė, turinti šeimą, sėdinti koridoriuje prie direktoriaus kabineto, spoksanti į oranžinį raibuliais margintą kilimą ir besiklausanti viduje aidinčių balsų.

– Tai tas Robertsų berniukas, jis veda ją iš kelio. – Direktorius kalbėjo garsiai, Rebeka įsivaizdavo, kaip jis žingsniuoja už nugaros sudėtomis rankomis priešais viduje sėdinčius jos tėvus.

– Jie gyvena sodyboje, kuri ribojasi su Pajūrio ūkiu, Tedas Robertsas buvo įdarbinęs mano žmoną, kol gydžiausi Grinvėje. – Tėvas prakalbo tyliai – visada taip kalbėdavo už atokių jų namų sienų. – Tad Rebeka ir Harvis drauge augo ir, deja, nebuvau šalia ir neturėjau galimybės riboti nesveikos galybės jų dviejų drauge leidžiamo laiko.

– Na, jumis dėtas, pasikliaučiau savo nuojauta, pone Voter-

hausai. Maniau, kad Rebeka taikosi šiek tiek aukščiau ir nepasitenkins tik vedybomis su ūkininku, bet baiminuosi, kad jos draugystė su Robertų berniuku ima daryti jai žalingą poveikį, o jos pažymiai prastėja.

– Pažymiai? – sunerimo motina. – Mokslai jai labai svarbūs – ji nori tapti gydytoja. – Staiga susidrovėjusi savo protrūkio, motina nutilo.

– Dabar vėjus kelti kiek per vėlu. Juk buvau įspėjęs tave dėl tų žmonių, Harieta.

Na, esu pastebėjęs, kad dauguma merginų įsimylėjusios atideda ambicijas šalin, – rėžė direktorius.

– Įsimylėjusios? – Tėvas nejučia prabilo garsiau. – Dėl Dievo meilės, jai tik trylika.

– Gal galėčiau pasiteirauti, ar nebuvo kilę kokių nors bėdų namuose? – atsargiai paklausė direktorius.

– Ne, man nieko neateina į galvą. O tau, Harieta?

Rebeka sulaikė kvapą. Abu tėvai puikiai žinojo, kodėl ji tą dieną spruko iš pamokų, kodėl taip troško pamatyti Harvį. Tėvas ketino ją išsivežti iš Pajūrio, tolyn nuo Harvio, – o juk tik šie du dalykai padėjo jai išgyventi.

Jos pažymiai prastėjo ne dėl Harvio, o dėl to, kad ją sekino gyvenimas nuolatinėje baimėje. Nes košmarai baigdavosi tik išaušus dienai, nors ir tekdavo vaikščioti peilio ašmenimis. Nes ji gyveno namuose, kur bijojo įžengti į kambarį, nes jame gali būti tėvas, kur šlapindavosi į lovą iki pat vienuolikos metų, nes bijojo keltis naktį, kad tik netyčia jo nesutiktų. Nes matydama, kaip tėvas muša motiną, ji pajusdavo kone palengvėjimą, kad pagaliau gali atsikvėpti nuo tos augančios įtampos ir nebelaukti, kada jis pradės. O motina kaskart dėl jo atsiprašinėdavo, jį gindavo, šluostydavosi kruvinas lūpas ir stengdavosi nusibraukti kraują

nuo veido, palinkusi virš keraminės kriauklės mažytėje jų virtuvėje.

– Kodėl tuomet tau prireikė be leidimo bėgti iš pamokų? – paklausė detektyvas inspektorius Gibsas, sugrąžindamas ją į dabartį.

– Ėjau atsisveikinti su Harviu, – tyliai prabilo Rebeka. Nuo streso ėmė visu kūnu virpėti.

– Nes išsikraustai? – Gibsas palaukė, kol ji linktelės, ir užrašė jos žodžius popieriuje.

– Jis pakavo šieną Grinvėjaus psichiatrijos ligoninėje. Ten yra ūkis, kuriame darbuojasi ligoniai. Harvis su tėvu darbo dienomis apsistoja vietinėje užiegoje, tad žinojau, kad prieš išvykdamą jo nepamatysiu. – Rebeka užsimerkė ir lėtai iškvėpė, stengėsi numaldyti blogulį.

– Įsižiūrėjome jį, ką?

– Tedas ir Harvis man kaip šeima. Jie priėmė mudvi su motina, kai buvau dar kūdikis, o tėvą išsiuntė į Grinvėjų. Be jų būtume atsidūrusios gatvėje.

Detektyvas inspektorius Gibsas lėtai linktelėjo.

– Kaip nusigavai į Grinvėjų, kai pasprukai iš mokyklos?

– Sėdau į autobusą.

Rebikai suko skrandį. Įklotas kelnaitėse graužė odą, ji neabejojo, kad jį reikia pakeisti, bet su savimi neturėjo nieko, tik naktinukus, kuriuos vilkėjo. Ji negalėjo pakeisti to, kaip kūnas su ja elgiasi: tos nešvaros, to skausmo – ne tik pilve, bet ir nugaroje, kojose. Ji neapkentė plaukelių sau tarp kojų, maudžiančių ir niekada niekur nedingstančių apvalėjančių krūtų. Ji nenorėjo, kad kūnas keistųsi, jai to visiškai nereikėjo. Kitos mergaitės jos klasėje jau kikendavo, plepėdamos apie vedybas ir vaikus, bet jai ši mintis varė siaubą.

– Netekėk, Rebeka, tai kvaila, – vieną vakarą joms skutant

bulves vakarienei sukuždėjo mama. – Atidėjau į sąskaitą pinigų, kad galėtum stoti mokytis medicinos. – Ji pažvelgė pro virtuvės duris į laikraštį skaitantį Džeikobą ir vėl atsigręžė į ją. – Nereikia niekam apie tai pasakoti. Pažadėk man, jog, kad ir kas benu-tiktų, baigsi mokslus.

Motina išėmė iš virtuvinio stalčiaus pašto skrajutę ir įsprau-dė Rebekai į delną, o mergaitė krūptelėjo. Rebeka juto, kaip akyse tvenkiasi ašaros, kaip niekad neatslūgstanti įtampa namuose sle-gia pečius.

– Pažadėk.

– Pažadu.

Viskas prasidėjo tą dieną, kai Džeikobas grįžo iš Grinvėjaus ir ji pažvelgė į savo tėvą, į tamsias, mąšlias, veriančias jo akis, į prisiverstinę šypseną, perkreipusią randuotą jo veidą.

– Kodėl, mamyte? Kodėl jis taip ant tavęs šaukia ir tave skriaudžia?

Šis nepažįstamas žmogus prislėgė ją tarsi akmeniu, išvaikė saulėtą jos bebaimiškumą. Dabar ją visur sekiojo juodas debe-sis. Ji neapkentė likti su juo viena, slėpdavosi už motinos kojų kaskart, kai jis išeidavo iš savo miegamojo bjaurios nuotaikos ir užsimiegojusiomis akimis.

– Nuo šiol reikalai namuose pasikeis, mažyle, nes tėčiui po karo šiek tiek liūdna ir baisu. O mylimus žmones reikia palaikyti net tada, kai jie tau nėra tokie malonūs, kaip norėtum. Jis netru-kus pasitaisys.

Sulaukus penkerių, senasis jos gyvenimas baigėsi. Per vieną naktį nerūpestingi, džiugūs jų namai virto kalėjimu. Aidintis juokas, pro atvirus langus jūros kvapą atnešantis vėjelis, smėlis virtuvėje ant grindų, per radiją skambanti muzika. Džeikobui įėjus pro duris, motinos širdis išėjo.

– O kas nutiko, kai nusigavai iki Grinvėjaus? – paklausė detektyvas inspektorius Gibsas ir pasilenkė paimti jau atvėsusios kavos puodelio.

Rebeka prisiminė vakaryktę popietę. Išlipus iš autobuso ją sukaustė šaltis, tarsi įspėdamas tučtuojau apsisukti ir grįžti. Pilve plazdant drugeliams, ji nužingsniavo link triaukščio gotikinio stiliaus pastato pačiame Čičesterio pakraštyje. Aukšti kaltinės geležies vartai nepaliko abejonių, kad patekus vidun ištrūkti kone neįmanoma.

Kai vartai užsitrenkė jai už nugaros, netrukus kelią užtvėrė švariai nusiskutęs vyras ir, nusukęs akis, mindžikuodamas nuo vienos kojos ant kitos, paklausė:

– Kokia tavo gimimo data?

– Nesidrovėk. Pasakyk Džordžui savo gimimo datą ir jis pasakys tau, kurią savaitės dieną gimei.

Pasisukusi ji su palengvėjimu išvydo besišypsantį Harvį, vilkintį purvu persisunkusiu kombinezonu, šviesūs jo plaukai plaikstėsi vėjyje palei mėlynas akis.

– Gerai. Gimiau 1947 metų sausio aštuntą.

Jos nuostabai, Džordžas nė nemirktelėjęs išrėžė:

– Trečiadienis. – Ir įsižiūrėjęs į ją pridūrė: – Tu mergaitė iš paveiklo.

– Neįtikėtina. Iš kur jis žino? – paklausė Rebeka. – Ir apie kokį paveikslą kalba? – susiraukė.

Harvis patraukė pečiaus.

– Džordžas genialus, bet jau įpratęs gyventi ligoninėje. Už šių sienų niekaip nebeišgyventų.

– Čia viskas ne taip, kaip įsivaizdavau: maniau, visi bus užrakinti. – Ji stengėsi nespoksoti, bet smalsumas nugalėjo. Nuo kaustančio šalčio visa virpėjo.

– Na, tie, kurie klaidžioja aplink, gydytojo nuomone, turėtų būti užimti fiziniu darbu, bet kiti, kurie kenčia nuo psichozės arba kelia grėsmę sau ar kitiems, yra užrakinti palatoje B, an ten, – Harvis mostelėjo į tuziną arkinių langų, žvelgiančių į juos iš pagrindinio pastato fasado. – O ką tu čia veiki? Ar neturėtum būti mokykloje? – Harvis paslėpė ją nuo geliančio vėjo, įvedęs pro duris į ilgą, nesibaigiantį koridorių – tokius dažnai galima išvysti košmaruose.

Ore tvyrojo įtampa, Rebeka girdėjo kažkur visu balsu klykiant moterį.

– Radau Harvį ir pranešiau jam, kad išvažiuojame, – tyliai pratarė Rebeka detektyvui inspektoriui Gibsui.

– Ir ką jis pasakė? – Pareigūnas pakėlė žvilgsnį nuo savo užrašų ir pervėrė ją akimis.

Rebeka patylėjo.

– Sakė, kad vakare ateis pas mane į Pajūrio namą ir mudu kartu pabėgsime.

Ji regėjo jį mintyse, žvelgiantį į ją savo žydromis akimis.

– Bet Pajūrio ūkis – tavo namai. Tėtis be tavęs prapultų.

– Susitvarkys. Jis juk žino, kaip stipriai... kaip tu man rūpi. – Harvis paspyrė žemę koja.

– Kur bėgsime? O kaip mokykla? Jei spruksiu su tavimi, niekada nebaigsiu mokslų ir galų gale man baigsis taip kaip motinai. – Baimės ašaros graužė jai akis.

– Ir ką tu apie tai manei? – Gibsas pasilenkė, įdėmiai žvelgė į ją ir siurbė cigarete iš kambario deguonį.

– Pasakiau, kad negalėčiau palikti motinos, – atsakė Rebeka, o jos skruostu nuriedėjo dar viena ašara. Ji bijojo verkti – jei pradės, niekada nesustos.

– Todėl išėjai? – paklausė detektyvas inspektorius Gibsas.

Rebeka linktelėjo.

– Bet kai vakare atvykome į tavo namus, sakei, kad, prieš nulipdama žemyn pas motiną ir tėvą, girdėjai kažką prie durų. Ir kad tas žmogus, kurį girdėjai, sukėlė barnį, kuris baigėsi tavo tėvų žūtimi. Kaip manai, ar tas žmogus buvo Harvis?

– Ne. – Mintyse Rebeka vis dar girdėjo negailestingos vėtros drebinamų, vos ne dūžtančių langų tirtėjimą ir belstuko trinksėjimą – greičiausiai ir jį judino užaujantis vėjas.

– Kodėl esi tokia įsitikinusi?

– Nes kai nusileidau žemyn, namuose nieko nebuvo. Tikriausiai viską tik įsivaizdavau. Tėvas su motina nuolat bardavosi. Siautė audra, langai drebėjo, nieko deramai negirdėjau.

– Bet tvirtinai girdėjusi, kaip tėvas su kažkuo kalbasi ir ima kivičytis. Argi neatrodo logiška, kad tas žmogus galėjo būti Harvis – juk jis žadėjo ateiti tavęs? – Gibbsas palinko dar arčiau ir Rebeka pajuto, kaip įsitempia kūnas, o pilvą vėl surakina spazmai.

– Ne. – Rebeka papurtė galvą. Reikia ištrūkti iš šio kambario. Čia nėra kuo kvėpuoti. Ji užuodė parako dvoką, sklindantį iš „Luger“ pistoleto šiam iššovus.

– Kodėl?

– Nes Harvis niekada nebūtų palikęs mano motinos šitaip merdėti ant grindų. Jis mylėjo ją.

– Ar jis galėjo nušauti tavo tėvą, kad išgelbėtų motiną?

– Ne.

– Iš kur žinai?

– Tiesiog žinau. Jis nebūtų galėjęs taip pasielgti. Prašau, sere, man tikrai labai negra.

– Na, jam pasisekė, kad jo tėvas girtuoklis, tad yra liudinkų, tvirtinančių, jog juodu abu šįvakar buvo užėjoje.

– Tai kodėl manęs to klausinėjate? Kodėl nepaleidžiate? Prašau, man labai bloga.

Rebeka pajuto, kaip iš skrandžio kykla vėmalai.

– Nes abejoju, kad kalbi su manimi atvirai, panele. Man regis, kažko nesakai. Ir nutuoki, kas beldė į duris.

Ji paplūdo ašaromis. Apėmė siaubas, kad pasprings burnoje besikaupiančiais vėmalais.

– Prašau, sere, kai nusileidau žemyn, namuose nieko nebuvo. Namai buvo tušti.

– Ar tavo tėvas turėjo pistoletą?

Rebeka linktelėjo ir užspaudė delnu burną, ausyse užė nakties garsai.

Lauke, tarsi atsiliepdama į garsėjantį triukšmą apačioje, vis labiau siautėjo audra, o Rebeka pakišo galvą po patalais. Riksmi, dūžtantys stiklai, tėvo įtūžis, srūvantis jos gyslomis, tarsi skirtas jai. Ji gulėjo lovoje, sukaustyta abejonių, kol per grindis pasiekę motinos riksmi privertė sukrusti ir bėgti pas ją.

– Mama! – šaukė ji, atplėšdama miegamojo duris ir lėkdama laiptais žemyn į siaubo kambarį apačioje.

Vėmalai sukilo į burną ir ėmė veržtis pro pirštus, rūgštis skrandyje degino, Rebeka sužiaukčiojo ir susirietė dvilinka.

Detektyvas inspektorius Gibsas pašoko, bet buvo jau per vėlu: ji apvėmė jo užrašus, stalą, grindis. Paskutinės judviejų su mama vakarienės, per kurią niekas nepratarė nė žodžio, likučiai nuklojo žvilgančius detektyvo batus, dar likęs kambaryje oras pradviso ir apklausa staiga nutrūko.

PIRMAS SKYRIUS

Harvis

2014 m. lapkričio 19 d., trečiadienis, 9.00

Harvis Robertsas priėjo prie lango savo sodybos virtuvėje ir pažvelgė tolyn, per ledo sukaustytą kiemą į Pietų žemakalnius. Nubudo vos prieš kelias valandas, bet pastarąsias dvi dienas praleido prie gimdančios dukters lovos ir dabar jautėsi toks išsekęs, kad vos laikėsi ant kojų. Pagaliau grįžęs namo, tik varganai nusenūdo, nes didžiumą nakties nepaliovė dėl jos nerimauti. Dabar gerokai gurkštelėjo kavos ir pasiryžo sukaupti jėgas dar vienai ilgai pamainai Šventojo Dunstano ligoninėje.

Pastarosios dienos buvo klaikios. Gimdymas dukrai prasidėjo likus trims savaitėms iki termino, o kadangi Džesės vaikas Adamas buvo išvykęs fotografuoti į Nigeriją, sekmadienį, antrą valandą nakties, suskambo būtent Harvio telefonas. Paskubomis apsirengęs, vyras nuvyko į Čičesterį, kur paskutiniai naktinėtojai dar tik keliavo namo iš šeštadienio vakarėlių. Atidariusi prieš Pirmąjį pasaulinį karą statyto dviejų kambarių buto, kuriame gyveno su Adamu, duris, Džesė jau buvo apsirengusi ir pasiruošusi važiuoti.

– Man regis, prasidėjo, tėti, – tarė ji.

Tą akimirką buvo panašesnė ne į trisdešimt devynerių metų

apybraižininę, o į mažą mergaitę, kurią jis guosdavo susapnavus košmarą. Jos šviesinti, pečius siekiantys plaukai, įprastai elegantiškai sušukuoti, dabar buvo surišti į uodegą, porceliano baltumo oda be makiažo, o žalias akis rėmino akiniai vėžlenos rėmeliais.

Sustoję prie didelių langų Džesės svetainėje, juodu su nuostaba žvelgė vienas į kitą.

– Aš dar nė neišėjau motinystės atostogų, – pagaliau pratarė Džesė. – Ir vaiko kambarys neparuoštas, namuose nėra maisto. – Jos akys pamažu pritvinko ašarų. – Adamas dar savaitę negrįš. Negaliu su juo susisiekti. Be jo man niekaip nepavyks.

– Viskas gerai, mieloji, – mėgino raminti jis. – Aš jį surasiu. Nespėsi nė mirkstelėti, ir jis grįš – be to, gali būti, kad pavojus netikras. – Jis instinktyviai kalbėjo tai, ką ji norėjo išgirsti, nors ir jautė, kad greičiausiai meluoja. – Gal važiuokim į ligoninę, na, tiesiog kad tave apžiūrėtų. Ar susikrovei krepšį?

– Viskas turėjo būti ne taip, tėti. Mes nė neparuošėm baseino gimdymui, – Džesė dirstelėjo į dėžę, stovinčią koridoriuje. – Ką tik skambinau savo akušerei ir ji pasakė, kad, kadangi gimdymas prasideda taip anksti, turiu važiuoti į ligoninę. Buvome viską suplanavę – norėjau gimdyti namuose, o ne ligoninėje.

Taip tarus, ją, regis, apėmė stiprus nerimas – Harviui atrodė, kad jis neatslūgo ir iki šiol. Jis apkabino ją, ramino, kad viskas bus gerai, prašė tiesiog prisėsti ant lovos ir mostelėti, ką paimti, o jis viską sukrausiąs.

Bet, kad ir ką jis siūlė, niekas netiko: suknelės ir megztiniai vietoj pižamų ir laisvų kelnų, planšetinis kompiuteris vietoj gimdymo plano, kurį ji su Adamu sudarinėjo ištisas valandas ir kurio Harvis dabar niekaip nepajėgė rasti. Be to, jai taip skaudėjo, kad ramiai nusėdėti neįstengė. Žingsniavo po kambarį,

irzdama po kiekvieno jo pasiūlymo, kol galiausiai drauge jiems pavyko šiaip ne taip surinkti keletą daiktų, kurių galėtų prireikti.

– O tavo dantų šepetėlis?

– Paimk, – išsteno ją, tada įsiremė ranka į sieną ir iš skausmo sukliko.

Harvis nulėkė į vonios kambarį. Spintelė buvo atvira ir jo žvilgsnis užkliuvo už dėžutės citalopramo – antidepressantų, kuriuos Džesė vartojo nuo tada, kai prieš dvejus metus mirė jos pamotė.

– Įmesiu į krepšį ir juos, gerai? – pasiūlė jis, grįždamas iš vonios kambario.

Džesė papurtė galvą.

– Nebegeriu jų – mano akušerė sakė, kad, juos vartodama, negalėsiu žindyti.

Harvį prislėgė sunkumas. Gedulas juos abu sviedė į giliausią duobę, ir Džesė išsikaptė tik su didžiule psichoterapeuto parama bei gelbėjimosi ratu jai tapusiu sertralinu.

– Mat kaip, – išlemeno jis, jausdamas, kad ką nors sakyti jau per vėlu. – Ar tavo akušerė pasakojo apie maitinimą iš buteliuko? Tau tai niekaip nepakenkė. – Harvis mėgino paslėpti savo įtūžį šypsena.

– Ne, tėti, – pratrūko Džesė. – Noriu žindyti. Kūdikiui taip geriausia. Be to, šiaip ar taip, ketinau nutraukti jų vartojimą. Adamas sako, kad man jų nebereikia.

Harvis stovėjo priešais dukrą ir priblokštas tylėjo. Jam atrodė, kad Adamas nė nenutuokia, kaip giliai Džesė buvo smukusi po to, kai mirė Liza, moteris, nuo pat kūdikystės atstojusi jai motiną, ir tai, kad jis ragino ją liautis vartoti vaistus kaip tik tada, kai netrukus turi gimti jų kūdikis, o jis pats išvykęs darbo reikalais, buvo tik dar vienas to įrodymas.

Bet ketindamas dar ką nors pridurti, įkalbėti ją persigalvoti, jis pajuto raminančią Lizos ranką, stabdančią jį. Todėl nutylėjo. Be kryptį rodančios žmonos jautėsi tarsi suparalyžiuotas.

Ir išties nuo pat tos akimirkos, kai Džesė atvėrė duris, jis juto, kaip mintyse vėl atsiveria po žmonos mirties likusi tuštuma. Tarsi būtų vėl iš naujo apie tai išgirdęs. Žinojo, kad ir Džesė tai jaučia: pyktis dėl judviejų netekties tvyrojo ore, pyktis, kad jiems tenka gyventi be jos ir kad jis, kaip visada, akivaizdžiai nepajėgus atlikti jam patikėtos užduoties.

Jie išėjo iš namų tylėdami ir jam dingtelėjo, kad pamotei Džesė būtų pasisakiusi, jog svarsto atsisakyti citalopramo. Jos būtų aptarusios tai prie puodelio arbatos arba vaikštinėdamos sekmdienio popietę, ir Liza būtų sugalvojusi, kaip ją perkalbėti. Sertralinas padėjo Džesei pamiršti, kaip jai buvo bloga: visus nerimo priepuolius, obsesinį kompulsinį sutrikimą – viską, kas buvo sunkiausia, kol, praėjus metams po Lizos mirties, pasirodė Adamas. Dabar galimai katastrofiškas sprendimas jau buvo priimtas ir Harviui per vėlu ką nors keisti.

– Aaaaauu! – sustūgo Džesė, eidama pro neveikiantį liftą laiptų link. Sulig kiekviena skausmo banga ji sustodavo ir įsitverdavo medinių turėklų, kol galiausiai nulipo laiptais iki Harvio automobilio.

Bejėgiškai ją stebėdamas, Harvis prisiminė tą vakarą, kai bandė įkalbėti juodu su Adamu persikelti gyventi kur nors praktiškiau. Jie buvo pasikvietę jį vakarienės į neprikaištingą Adamo butą, į kurį Džesė persikraustė, kai pastojo, praėjus vos šešiams mėnesiams po jų pažinties. Išgirdęs, kad jie laukiasi mergaitės, pasiglėbesčiavęs ir apsiašarojęs, jis pasiteiravo, ar jie nesvarsto keltis į namą, kad Džesei nereikėtų laiptais taisyti vežimėlio ar kęsti Čičesterio centro naktinio gyvenimo

triukšmo, – jis galėtų refinansuoti savo paskolą ir padėti jiems sumokėti pradinį įnašą.

Džesė su Adamu susižvalgė ir Adamas vos po kelių sekundžių pasiūlymo atsisakė. Jiems labai patinkantis butas, kalbėjo jis, o Džesė glaudėsi prie jo ant smėlinės sofos su derančiomis, tobulai sudėliotomis pagalvėlėmis. Jie nenorį tapti viena iš tų porų, kurios išsikrausto iš mėgstamos vietos ir paskui dėl to jaučiasi nelaimingos. Kūdikis nesutrikdys jų gyvenimo, pridūrė Adamas. Džesė ketina netrukus grįžti į darbą – nereikia nieko keisti. Džesė pažvelgė į Adamą ir jam nusišypsojo tokia pat šypsena, kokia šypsodavosi vaikystėje, kai Harvis paklausdavo, kaip praėjo diena mokykloje, o ji norėdavo nusišypsoti, kad klasės chuliganas vėl prie jos kibo.

Harvis apsidairė elegantiškuose jų namuose: visos sienos ir paviršiai balti, viskas savo vietose. Ant kiekvienos sienos kabėjo išdidintos Adamo darytos nuotraukos – jis buvo kelionių fotografas. Viskas aplink buvo sudėliota taip tvarkingai, kaip ir jų gyvenimas. Harviui niekaip nepavyko čia įsivaizduoti kūdikių maisto, netvarkos ar miego stokos. Dėl darbo Adamo dažnai nebūdavo, bet jam grįžus jie mėgdavo atsiduoti malonumams: valgydavo restoranuose, klaidžiojo po parduotuves, sėdėdavo paplūdimyje. O tada, kai pamažu pradėdavo vienas kitam priekaištauti ir viskas imdavo darytis pernelyg rutiniška, ateidavo laikas jam vėl kelti sparnus į tolimus kraštus. O Džesė vėl panirdavo į darbus, kurie kartais, jei pasitaikydavo koks reiginys arba vakarienė su klientais, galėjo trukti ir po dvylika valandų per dieną. Harviui atrodė, kad ji niekada nesustoja, traukiniu su didžiuliu pilvu kasdien dardėdavo į Viktoriją ir atgal. Sustoti ji ir nesistengdavo, nesistengdavo nė sulėtinti ir pamėginti suvokti šį viską keičiantį įvykį, kuris netrukus juodu abu sukūrė.